

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Александър Христов,
Университет за национално и световно стопанство, катедра „Международна
икономика и политика“

за дисертация за присъждане на образователна и научна степен “доктор” по
професионално направление 3.5.Обществени комуникации и информационни науки
и научна специалност „Журналистика – Телевизия“

Кандидат: Кристина Деспотова

Тема на дисертацията: PR комуникация в интернет (PR комуникация на български
телевизии в социалните мрежи през периода 2015 – 2017 г.)

Научен ръководител: Доц. д-р Поля Иванова

Основание: Заповед РД 38-637/17.10.2018

Обща характеристика на дисертацията. Актуалност на темата

Представената за рецензия дисертация представлява сериозен и съдържателен труд, който видимо има амбицията да представи принципи и взаимовръзки в една богата, но определено недостатъчно разработена в науката област. Дори това само по себе си е достатъчно, за да се определи актуалността на темата – от една страна, дигиталните комуникационни дейности заемат все по-съществена част от професионалното ежедневие на специалистите, а от друга – специалният акцент върху социалните мрежи на български телевизии маркира една малко по-различна и наистина слабо изследвана област. Работата притежава всички необходими формални реквизити на дисертационен труд, има и добър стил и дълбочина. Всичко това дава първоначално основание тя да има важни приноси за теорията и за практиката.

Дисертационният труд се характеризира с интердисциплинарен характер, комбинирайки знания и методология от социалните науки и теория на комуникациите, технологиите и други. Това създава предпоставки за по-сериозен и задълбочен анализ.

Структура и съдържание

Дисертационният труд на Кристина Деспотова е развит върху 358 страници заедно с приложенията, формално достатъчни за адекватно покриване на проблематиката. Работата е структурирана в три логически свързани помежду си глави, заключение и приложения. Използваната литература е богата, достатъчно съдържателна, прави впечатление разнообразието от онлайн източници, които при това са напълно релевантни. Това е смислено с оглед тематиката на дисертационния труд. Разработката има цел, задачи, обект и предмет, ограничения, както и методология. Изследователската теза е добре формулирана, в нея е поставен акцент върху ролята на социалните мрежи за управление на обратната връзка със зрителите, което е важно за теорията и практиката.

В първата глава са представени и анализирани общи характеристики на PR, телевизията и социалните мрежи, като постановките са обвързани с основните съвременни разбирания по темата. Актуалността произтича не само от избраната тематика сама по себе си (комуникации и социални мрежи), а и от акцента върху някои наистина важни и типични за съвременността проблеми – доверието в медиите, етиката в комуникацията и други. Преценката по отношение на значимостта на социалните мрежи е съдържана и аргументирана, от това по-нататъшният анализ и въобще теорията и практиката могат само да спечелят. Анализът е базиран както на утвърдени авторитети – Кастелс, МакКомс и Шоу и други, така и на по-съвременни автори.

Втората глава очертава тенденциите на развитие на PR комуникациите на телевизията в съвременния свят. Подходът е добър, тъй като по отношение на една медия (която и да е медия, всъщност), ако бъде разглеждана като организация и/или като бранд, може да генерира добри идеи за комуникация. И още – вярвам, че това може да усъвършенства работата на медията като такава. Отново – специално внимание е обърнато на управлението на обратната връзка, а уебсайтът е определен като „задължителна част“ от комуникацията на една телевизия, което има доста сериозно основание.

Третата глава е практическа и е посветена на PR комуникацията на две български телевизии в социалните мрежи. Избраната методология е коректна и създава всички предпоставки за представителност – доколкото такава е постижима с оглед поставените ограничения. Специално внимание е обърнато на телевизионната аудитория и на доверието на аудиторията – нещо, което в съвременните условия определено увеличава своята значимост.

Оценка на постиженията и достойнствата

Положителните страни на представени текст определено са много. Те са свързани основно с изведените систематизации по една по същество разпиляна в академичните изследвания тема, приносят към теорията и практиката и обхватността на анализа. Без да са подредени по значение, те могат да бъдат обобщени така:

1. Дисертационният труд дава богатство от гледни точки, които са подобаващо и критично осмислени. Авторката с достатъчна, но не прекалена увереност, подхожда към налагащите се понятия и практики, което я поставя в изключително изгодна позиция на ангажиран, но обективен наблюдател и анализатор. Няма лош патос, няма опасна апологетика – нещо толкова типично за срещаните в практиката публикации и позиции, свързани с комуникацията в интернет. Няма и черногледство и ретроградни позиции – нещо, с което пък се характеризират някаква част от академичните текстове по тази тема.
2. Извършена е значителна по обем емпирична работа, която при това комбинира количествени и качествени методи (контент анализ, изследване на случаи, дълбочинни интервюта). Това създава важни предпоставки за обективен и задълбочен анализ, а не просто за авторски интерпретации по темата – което е и факт в настоящия дисертационен труд.

3. Специалното внимание, обърнато на качеството на съдържанието в социалните мрежи, е съществено не само за анализа, а за изследванията в тази област въобще. До голяма степен съдържанието в дигитална среда се противопоставя на журналистиката, тъй като е субективно и до някаква степен непроверено, но именно медиите са тези, които, с активността си там, имат потенциала да изчистят социалните мрежи от „некачественото“ информационно съдържание и така да работят за подобряването на информационната среда.

4. Научният анализ на избраната тематика е осъществен на основата на български и чуждестранни литературни източници и задълбочено проучване на нормативни документи. Тези източници са използвани творчески, а позоваването на цитираните автори е коректно и добросъвестно.

5. Обобщенията и заключението отразяват основните изводи и препоръки от изложението, което със сигурност може да бъде ценно по отношение на структурата и съдържанието. Това дава основание да се каже, че дисертационният труд се характеризира с пълнота и обективност.

Критични бележки и препоръки

Въпреки цялостната положителната оценка на проекта за дисертационен труд, могат да се направят и някои критични бележки и препоръки.

1. Анализът е задълбочен и обективен, но се усеща липсата на достатъчно солидна обосновка защо сравнените телевизии са именно тези двете. От една страна, изборът на една частна и една държавна е резонен. От друга – защо другият избран пример е точно на Нова телевизия, а не например bTV или която и да е от останалите по-малки? Беглото сравнение на дейностите в социалните мрежи на двете най-големи частни телевизии показва, че те нито се различават по брой последователи, нито по споделяното съдържание.

2. Налице е пълното основание приносите на разработката да бъдат формулирани още по-смело. Дисертацията има амбицията не само да анализира комуникацията на телевизии в социалните мрежи, а и да изведе водещата роля на управлението на обратната връзка *чрез* социалните мрежи – това, на което се базира една сравнително новата концепция за community management (управление на общности).

3. Могат да се породят известни дискусии по отношение на застъпените разбирания за черния PR, особено в социалните мрежи (глава първа, т. 1.4). Прецизирането на понятия и отношения е важно, тъй като това пряко рефлектира върху справянето с фалшивите новини.

Посочените критични бележки категорично не намаляват положителната оценка на проекта на дисертационния труд и значимостта на посочените научни постижения в теорията и за развитието и усъвършенстването на практиката. Текстът представя автора като изследовател с много добри познания и умения, необходими за работата в тази сфера.

Заклучение

Като се вземат предвид достойнствата на дисертацията, актуалността и сложността на изследваните проблеми, необходимостта от търсене на ефективни решения за тях в практиката, доброто теоретично равнище на изследваните и анализирани проблеми и всичко останало, цялостната ми оценка е положителна. В тази връзка бих искал напълно убедено да препоръчам на уважаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“ на Кристина Деспотова в професионално направление 3.5. Обществени комуникации и информационни науки, научна специалност „Журналистика – Телевизия“.

30.11.2018 г.

Автор на становището:

Доц. д-р Александър Христов